

tině nebyla uvedena kupní cena každého prodaného losu a dílčího losu zvlášť, čímž prý byl porušen předpis § 2 b) zákona ze dne 30. června 1878 čís. 90 ř. zák. Nejvyšší soud nesouhlasí s tímto právním názorem. Jest ovšem nařízeno v § 2 b) tohoto zákona, že listina o prodeji losů na splátky musí obsahovati mimo jiné také kupní cenu, kterou jest platiti za každý prodaný los nebo za každou prodanou část losu. Zřejmým účelem tohoto formálního předpisu jest ochrana kupujícího, jemuž se má takto umožniti, by z prodejního listu jasně a bezpečně mohl seznati, zač jednotlivé losy nebo dílce losů koupil. V souzeném případě není sporné, že žalobce koupil od žalované 10 celých československých stát. stavebních losů a 50 dílčích československých státních stavebních losů, jichž serie a čísla jsou jednotlivě uvedena v rozsudku prvního soudu, za kupní cenu 16.000 Kč, která měla býti splatná ve 40. měsíčních splátkách po 400 Kč, o čemž byl žalobci vydán prodejní list. Československé státní stavební losy jsou vydány podle § 1 (2) nařízení vlády ze dne 7. dubna 1921 č. 165 sb. z. a n. jednak jako losy celé, jednak jako losy dílčí, v ten způsob, že jeden celý los je rozdělen na pět stejných dílů. Z toho plyne, že žalobce koupil za kupní cenu 16.000 Kč ve skutečnosti dvacet celých stavebních losů a že mohl z prodejního listu jasně seznati, že má zaplatiti za každý jednotlivý los, jež byly vesměs téhož druhu, kupní cenu 800 Kč. Že si toho byl žalobce také vědom, tomu nasvědčuje, že se v žalobě původně domáhal dodržení kupní smlouvy a vydání koupených losů, že se i ve změněné žalobní žádosti domáhal vrácení peněz z důvodu, že žalovaná strana jednostranně porušila smlouvu a losy jinam prodala, a že teprve v druhé řadě uplatňoval, že v prodejní listině není udána kupní cena za každý jednotlivý prodaný los zvlášť. Právě-li se v napadeném rozsudku, že z prodejní listiny nelze bezpečně stanoviti prodejní cenu celého a dílčího stavebního losu, an znalec M. stanovil v době storna kursovní hodnotu celého losu na 639 Kč 50 h a dílčího losu na 119 Kč, jest to úvaha logicky pochybená a odvolací soud přehlédl, že podle § 2 b) zákona čís. 90/1878 ř. z. jest v prodejní listině uvést kupní cenu, nikoliv kursovní hodnotu, a že mimo to kursovní hodnota v době storna nemůže míti význam pro stanovení kupní ceny v době prodeje. Není tedy správný názor odvolacího soudu, že prodejní listina v souzeném případě nevyhovuje předpisu § 2 b) zákona č. 90/1878 ř. z. o vyznačení kupní ceny losů, čímž pozbývají významu jeho další právní vývody o neplatnosti, pokud se týče i o nicotnosti smlouvy a o důsledcích z toho plynoucích, kteréžto vývody se ostatně nesrovnávají s názory projevenými nejvyšším soudem v rozhodnutích čís. 8252 a 9561 sb. n. s. Důvody napadeného rozsudku nestačí tedy k opodstatnění žalobního nároku a k zamítnutí odvolání žalované strany.

Čís. 10201.

Plněním podle § 1432 obč. zák. jest i plnění po podání žaloby před rozsudkem soudu první stolice ve sporu o žalobě na vrácení vzájemného plnění.

(Rozh. ze dne 2. října 1930, Rv II 372/30).

Žalobce domáhal se vrácení kupní ceny za losy, od žalované strany na splátky koupené, pro neplatnost smlouvy, kterou tvrdil ze dvou důvodů, jednak proto, že byl uveden v omyl o počtu tahů, tudíž o hlavní části smlouvy (§ 871 obč. zák.), jednak proto, že smlouva postrádá formálních náležitostí předepsaných § 2 b) zák. ze dne 30. června 1878 čis. 90 ř. zák. Oba nižší soudy žalobu zamítly. Odvolací soud uvedl v otázce, o niž tu jde, v důvodech: Důležitějším jest druhý důvod tvrzení neplatnosti smlouvy. V tom jest především poukázati k tomu, že žalobce v prvé stolici ani netvrdil, a ani v odvolání přímo netvrdí, že tu jest nicotnost smlouvy dle § 879 obč. zák., takže odvolací soud se touto otázkou dále zabývati nemůže a musí věc posuzovati jen ohledně tvrzené neplatnosti. Nelze popříti, že písemná smlouva neodpovídá formálním požadavkům § 2 b) zák. 90/1878, poněvadž ve smlouvě není uvedena kupní cena za každý jednotlivý los, pokud se týče za každou skupinu losu zvlášť. Avšak není mezi stranami sporné, že smlouva byla žalobcem úplně splněna a že žalovaná strana po podání žaloby prodané losy poslala žalobci, takže plnila tímto způsobem. Žalobce ovšem toto plnění neuznává, poněvadž se stalo po podání žaloby, a rozhodující otázkou nyní jest, zda tu lze použití § 1432 obč. zák., zda je plnění, jež se stalo po podání žaloby, plněním ve smyslu tohoto ustanovení zákona. Okolnost, že forma, zákonem předepsaná jest v souzeném případě *essentiale negotii*, nerozhoduje, poněvadž se § 1432 obč. zák. vztahuje na veškeré smlouvy, které jsou neplatné jen proto, že nebyla zachována forma. Poněvadž jde o smlouvu dvoustrannou, nemohla by strana žalující to, co plnila následkem této smlouvy, žádati zpět, kdyby plnila i strana druhá, takže by obchod byl úplně skončen. V tom směru nesouhlasí odvolací soud s názorem odvolatele, nýbrž připojuje se k právnímu názoru prvního soudu, že plnění, i když se stalo po podání žaloby, jest považovati za plnění podle § 1432 obč. zák., poněvadž nerozhoduje doba podání žaloby, nýbrž doba rozsudku a v této době byly losy již zaslány žalobci. Vzhledem k tomuto právnímu stanovisku odvolacího soudu nelze mluvit o oprávněnosti *condictionis causa data, causa non secuta*, žalobní žádost postrádá zákonného důvodu a nebylo proto odvolání vyhověno.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Po právní stránce byla věc odvolacím soudem posouzena správně. Dovolání, poukazujíc na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 23. ledna 1930, Rv II 802/29 (čís. 9561 sb. n. s.), samo dovozuje, že šlo o smlouvu v nejširším slova smyslu neplatnou. Ale s hlediska neplatnosti smlouvy posuzoval věc i soud odvolací, takže zbývá obírat se jen otázkou, zda jest žalobní nárok na vrácení zapravených splátek odůvodněn, hledíc k tomu, že žalovaná strana ještě před vynesemím rozsudku první stolice prodané losy žalobci zaslala a tím smlouvu i se své strany splnila. V napadeném rozsudku byla tato otázka zodpověděna záporně a nejvyšší

soud schvaluje v té příčině důvody odvolacího soudu, ježto se srovnávají se zjištěným stavem věci a vyhovují zákonu. V souzeném případě jde o kondikci podle § 1432 obč. zák., která jest vyloučena, splnily-li smlouvu obě smluvní strany. To se podle zjištění nižších soudů skutečně stalo a při rozhodování o oprávněnosti žalobního nároku nezáleží na tom, že žalovaná strana splnila smlouvu až po podání a doručení žaloby, stačí, že tak učinila dříve, než byl vynesena rozsudek soudu první stolice. Plyne to z ustanovení § 406 c. ř. s., které jest výrazem všeobecné procesní zásady, že předpoklady pro právní ochranu nároku jest posuzovati podle doby vynesení rozsudku prvního soudu, což platí také pro případ, kde právní nárok v čase žaloby tu sice byl, ale v čase rozsudku již ho není, protože v mezechasí pominul (srovnej zejména rozhodnutí čí. 5932, 6631 a 8468 sb. n. s.). Jestliže žalobní nárok v době podání a doručení žaloby tu ještě byl, mohlo by to míti význam jen v otázce útrat sporu v první stolici, která však do dovolacího řízení již nejde, protože otázka útrat netvoří v dovolání samostatný — to jest na rozhodnutí hlavní věci nezávislý předmět přezkumu (§ 528 c. ř. s.) a také se jako takový v žalobcově dovolání ani neuplatňuje (viz rozhodnutí čí. 5932 sb. n. s.).

Čís. 10202.

Opatrovník pozůstalosti podle § 128 nesp. říz. není oprávněn odporovati ani dědické přihlášce ani poslednímu pořízení.

(Rozh. ze dne 3. října 1930, R I 614/30.)

Do usnesení pozůstalostního soudu, jímž byla na soud přijata dědická přihláška Julie H-ové, podal rekurs opatrovník pozůstalosti. Rekursní soud odmítl rekurs jako nepřipustný. Důvody: Stěžovatel ustanoven byl usnesením ze dne 24. března 1930 opatrovníkem pozůstalosti ve smyslu ustanovení § 128 nesp. říz. Jeho činnost jest vymezena v § 129 nesp. říz. a směřuje hlavně k vypátrání neznámých dědiců. Nepřísluší mu však podle téhož ustanovení právo popíratí dědickou přihlášku jiným podanou, ani poslední pořízení. Není tudíž opatrovník ke stížnosti proti usnesení, jímž k soudu přijata byla přihláška testamentární dědičky, oprávněn a musila proto jeho stížnost býti odmítnuta.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu do odmítacího usnesení rekursního soudu.

Důvody:

Rekursní soud správně z doslovu § 129 nesp. říz. dovodil, že stěžovateli jako opatrovníku neznámých dědiců nepřísluší oprávnění odporovati ani přihlášce dědické ani poslednímu pořízení a že jeho činnost jest omezena jen na úkony v § 129 nesp. říz. výslovně označené. Nemá tudíž stěžovatel ani oprávnění k výtce, že přijetí dědické přihlášky Julie H-ové z posledního pořízení pozůstalostním soudem jest předčasné.